

[\(/\)](#)

Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)[Downloads \(/downloads\)](/downloads)[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)[Over ons \(<https://www.onroenderfgoed.be/over-ons>\)](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)[MENU](#)

ERFGOEDOBJECT

Kasteeldomein Coppens

bouwkundig / landschappelijk element

ID: 36206 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/36206>

Juridische gevolgen

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Kasteeldomein Coppens (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/141291>)
Deze vaststelling is geldig sinds 20-06-2023
- omvat de aanduiding als beschermd monument Kasteel Coppens met oranje en boomgaard (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/11042>)
Deze bescherming is geldig sinds 22-04-1994
- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Kasteel Coppens (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/54258>)
Deze vaststelling was geldig van 24-09-2009 tot 20-06-2023

Alternatieve namen

Hoger Rijksinstituut voor Tuinbouw, Kasteeldomein Piers de Raveschoot, Kasteeldomein Zwaenenhoek

Provincie

Oost-Vlaanderen

Gemeente

Melle

Deelgemeente

Melle

Straat

Brusselsesteenweg

Locatie

Brusselsesteenweg 165 (Melle)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

146 771m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Aanvullen informatie tuinen en parken in bestaande objecten

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/gebeurtenissen/1072987>) (actualisaties)

Inventarisatie bouwkundig erfgoed Melle

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/gebeurtenissen/438>) (geografische inventarisatie: van 01-01-1980 tot 31-12-1989)

Project beschermingsdatabank 2013-2016

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028>) (beschermingen: van 01-01-2013 tot 30-06-2016)

Thema: Historische tuinen en parken (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/146>)

Kenmerkgroep 1

Typologie: landhuizen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/262>),
oranjerië (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/329>)

Datering: tweede kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1063>)

Stijl: neoclassicisme (https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen_en_culturen/12)

Minard, Louis (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/3682>) (Ontwerper)

Kenmerkgroep 2

Typologie: koetshuizen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/245>),
paardenstallen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/333>)

Datering: vierde kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1066>)

Kenmerkgroep 3

Typologie: kloosters (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/243>)

Datering: 13de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/13>)

Kenmerkgroep 4

Typologie: afgesneden meanders (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2129>),
boomgaarden (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/73>), omheiningsmuren
(<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/317>), ommuurde moestuinen
(<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1570>),
private parken (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1560>)

Kenmerkgroep 5

Typologie: hekken (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/185>),
hekpijlers (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/186>)

Datering: eerste kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1062>)

Stijl: empire (https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen_en_culturen/11)

Beschrijving

Voormalig "Kasteel Coppens", ook zogenaamd "Kasteel Zwaenhoek" en "Kasteel Piers de Raveschoot" naar de latere eigenaar, sinds 1937 Hoger Rijksinstituut voor Tuinbouw. Domein van 14 hectare aan de rechter Schelde-oever, met in het park geïntegreerde Scheldemeander (nu parkvijver). Binnen deze oude rivierbocht werden bij toevallige en systematische opgravingen archeologische vondsten blootgelegd van het verdwenen klooster van Nieuwen-Bosch, een 13de-eeuwse kloostersite te Heusden.

Vroegere Gentse stadspoort gebruikt als pijlers van het **toegangshek**. Dubbele hardstenen hekpijlers afkomstig van de Sint-Lievenspoort en daar opgericht als octrooiport ter vervanging van de oudere stadspoort circa 1810; afgeschaft in 1860 en later overgebracht naar Melle. Buitenste

zware vierkante hekpijlers van de empirepoort met siervaasbekroning. Twee binnenste slankere pijlers (één ervan gebroken) verplaatst naar het park naast de toegangsweg als sierelement: bundelpijlers met twee geknoopte lamberkijnen en een trofee-achtige ijzeren bekroning met opstaande lauwerkrans.

Neoclassicistische **buitenplaats** gebouwd door de Gentenaar C. Coppens naar ontwerp van architect L. Minard van 1833 (volgens archiefstukken). In het derde kwart van de 19de eeuw bezit van Alfred Piers de Raveschoot, overleden in 1874; nadien en tot begin 20ste eeuw eigendom van Stanislas Piers de Raveschoot. Rechthoekige woning met een monumentaal karakter onder meer door de inplanting op een verhevenheid in het park. Dubbelhuis van vijf traveeën en twee en een halve bouwlagen op souterrain, onder schilddak (zink) met vorstkam. Bepleisterde en witgeschilderde lijstgevels met imitatiebanden en -hoekstenen voor de hoektraveeën. Omlopende sokkel en vensterbanklijsten, rechte kroonlijsten en driehoekige frontons op consoles, uitgevoerd in hardsteen. Even hoge en omlijste rechthoekige vensters en deurvensters. Symmetrisch opgebouwde gevels alle met een licht uitspringend middenrisaliet: drie traveeën breed in de voor- en achtergevel, twee traveeën in de vier traveeën brede zijgevels. Voor- en achtergevel met een terras en toegangstrap (9 treden) ter breedte van het middenrisaliet. Kolossale zuilen versierd met een Korinthisch kapiteel en geprofileerde basis accentueren het middenrisaliet van de voorgevel nog sterker. Blinde vensters in de bovenhoeken van de gevels met empire getinte reliëfdecoratie. Overige vensters met eenvoudige lage ijzeren leuning. Een buitenkeldertrap met decoratief uitgewerkte ijzeren leuning tegen de linkse zijgevel. Breed omlopend hoofdgestel met gelede architraaflijst, fries en uitspringende gekorniste houten kroonlijst met tandlijst en klossen.

Tegen de zuidoostelijke zijgevel aangebouwde vleugel met schoollokalen ingehuldigd in 1949.

Interieur. Oorspronkelijk cirkelvormig trappenhuis uit het tweede kwart van de 19de eeuw (nieuwe stenen draaitrap) onder koepelvormige zoldering voorzien van neoclassicistische stucdecoratie met laat-empiremotieven zoals rozetten in caissons, klassieke gevleugelde vrouwenfiguren met lauwerkransen, Hermeskopjes. Eveneens uit het tweede kwart van de 19de eeuw bewaarde plafonddecoratie in het brede centrale salon aan de straatzijde met sterk geprofileerde neoclassicistische stucdecoratie onder meer de centrale rozas, de grote vierkante caissons met ingewerkt Hermeshoofd tussen bladrankmotieven en de brede omlopende en samengestelde plafondomlijsting. Wanddecoratie en deuromlijstingen uit de tweede helft van de 19de eeuw met onder meer trofeeën en vaasmotieven. Overige salons in dezelfde periode aangekleed in diverse neostijlen onder meer een salon in neo-Vlaamserenaissance-stijl, een salon in neo-Lodewijk XVI-stijl met wandschilderingen op doek.

Merkwaardige **oranjerie** in neoclassicistische stijl gebouwd naar ontwerp van architect L. Minard van 1833. Bepleisterd en witgeschilderd rechthoekig gebouw op souterrain, onder zadeldak (leien), waarvan voornamelijk het vooraanzicht refereert aan een klassieke tempel. Zuidgevel geritmeerd door zes zuilen en twee hoekpijlers op sokkel en met hardstenen Ionisch kapiteel. Hoge rechthoekige vensters met ijzeren roedeverdeling en een vleugel deur in de middentravee. Breed omlopend hoofdgestel met gelede architraaflijst, vlakke fries, getande houten kroonlijst met klossen. Topafwerking van de zijpuntgevels in frontonvorm met getande kroonlijst op klossen. Hoekpilasters van de zijgevels uitgewerkt als zijkant van een hoekstijl. Centraal deurvenster in de linkse zijgevel gevat in een geprofileerde stucomlijsting op neuten en met een hardstenen driehoekig fronton op gegroefde consoles. Achtergevel van twee bouwlagen en vijf traveeën: rondboogarcade op hardstenen imposten en ingeschreven rondboogvormige spaarvelden met kleine steekboogvensters op de benedenverdieping. Hoge rechthoekige bovenvensters op een hardstenen cordonlijst en tussen Dorische pilasters. *Interieur van de oranjerie* met een vlak bepleisterd tongewelf, omlopende kroonlijst op pilasters met stuckapiteel tegen de noordwand.

Ten noorden achter de oranjerie bewaarde ruime ommuurde moestuin.

Ten oosten aanleunend voormalig **koetshuis en paardenstallen**. L-vormig gebouw van één verdieping met souterrain aan de achterzijde, onder snijdende schilddaken (zink), uit eind 19de eeuw. Bepleurde en witgeschilderde lijstgevels met pilasterordonnantie en rondbogen met booglijsten op hardstenen imposten; voorts hardstenen cordonlijsten, sokkels en kapitelen. Twee halfcirkelvormige radvensters in de zuidgevel naast de oranjerie. Driehoekig laadvenster en kleine steekboogvensters achteraan. Voorts nieuwe muuropeningen. Omlopend hoofdgestel met lage attiek.

- Rijksuniversiteit Gent, Fonds Vliegende Bladen I, Melle.
- BAILLIEUL B., *Gent - Duizend jaar kunst en cultuur III*, Gent, 1975, p. 66.
- VERBIST H., *Geschiedenis van Melle*, Leuven 1962, p. 326, 356

Bron: BOGAERT C. & VERBEECK M. 1989: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Oost-Vlaanderen, Arrondissement Gent, Kantons Destelbergen - Oosterzele*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 12n2, Brussel - Turnhout.

Auteurs: Bogaert, Chris (<https://id.erfgoed.net/auteurs/29>); Verbeeck, Mieke (<https://id.erfgoed.net/auteurs/31>)

Datum: 1989

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Aanvullende informatie

Het kasteelpark, aangelegd in de 19de eeuw in landschappelijke stijl, werd steeds meer gereduceerd ten gevolge van verkavelingen langs de Brusselsesteenweg. Het kasteel, de vista op de Schelde en het zicht op het gebied achter de in 1882 afgesneden Scheldemeander en de meander zelf zijn bepalend voor de parkaanleg. De oude kloostersite werd deels opgehoogd en beplant met een boomgaard.

- Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, beschermingsdossier DO000895, Kasteel, oranjerie met koetshuis en boomgaard (archeologische site) achter de oude Schelde-meander (VERBEECK M., 1994).

Auteurs: Cox, Lise (<https://id.erfgoed.net/auteurs/451>)

Datum: 25-09-2015

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Relaties

Is deel van

Brusselsesteenweg (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/5879>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2024: *Kasteeldomein Coppens* [online],
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/36206> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/36206>)
(geraadpleegd op 13 december 2024).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?
[Meld het ons via het contactformulier \(/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/36206\).](/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/36206)

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door [het agentschap Onroerend Erfgoed](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)
(<https://www.onroenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie))